92 RE
321.274

10548

Ord Reich

RE 907

~~ER 285~~

PÖSTÉNYI

FÖRÖDÉS

a' mellyet

Egy Magyar Lovas Ezeredbül való

SZÁZADOS

az ottan történt

MULATSÁGOS DOLGOKKAL,

élő Magyar nyelven, Versekbe foglalt,

1787. Eſztendőbe, Rák Havának 12. napján.

[Gvardányi József gróf]

Nyomtattatott Tsöbörtsökön,

a' Caſpium Tenger partyán azon Eſztendőbe.

Ex
Bibl. Com.
F. Szécheny.
R 2
92=RE
321.274

A' TAVASZ.

Mihent ſúgárival, ama' nagy Térſégen,
Phæbus magosra ment a' tsillagos Égen,
Nem lehetet látni gyermekeket jégen,
Tsúſzkálni, ſem haláſzt, haláſzni a' Léken.

El-ſzéllyeſztette ő Boreásnak ſzelét,
Zúzmarával terhelt, fekete fellegét,
El-olvaſztá vizek', padolattyát jegét
El-üzte tsikorgó, komor borzas Telét.

Zöldbe öltöſztette, a' föld' kerekſégét,
Szennyes gyáſzſza után, meg-adta ſzépſégét,
Flóra a' mezőkön virágja' bővſégét,
El-ſzórta, 's minden fa, meg-nyerte zöldſégét.

Most kükürtsből kötnek, koſzorút Leánykák,
Pázsiton ugrálnak, vígan a' báránykák,
Hímjeket pityegik, a' nyöstyén Fáczánkák,
Vígadnak, örűlnek, ezen ártatlánkák.

A' földnek vetette, Pán maga ekéjét,
Szarva közé tette, vasas eſztekéjét,
Patsirta felette rebdes, és igéjét
Énekli, el-érvén a' Tavaſz zsengéjét.

Tsevegve köſzönti, a' hajnalt a' Fecske,
Tehén tölgyét feji, a' házi menyecske,
Juháſz zséjtárjába ád tejet a' kecske,
Köpűbe virágot hord minden méhecshe.

A'

A' Nyár.

Szolgabíró, Bíró! ſüvölt ſárga Rigó
Büdös babuk kiált, hogy a' Tóth igen jó,
Bár magába dohos, azon érett túró,
Mellyet a' Tóth eſzik, de izére való.

Zöld ſetét ſűrőbe, Fülemile madár,
Mind éjjel, mind nappal, hogy jelen van a' nyár,
Énekli, de még is a' felette nagy kár,
Hogy a' nagy melegſég, torkára vetett zár.

Az árpa kalongyán, Daru vígan tánczol,
Hangya maga féſzkén, és tojássán ſántzol,
Pók-is hállójába, már legyeket ránczol,
Medve barlangjából, ki-jött, víg, nem vántzol.

Azért ki-ki látt most, a' maga dolgához,
Katonaſág kéſzül, gyorsan a' mustrához,
Pest alá nem mégyen, fegyvergyakorláshoz,
Hanem Belgiumba, fog majd a' tsatákhoz.

Paraſztſág ſerénnyen, kap kaſza kortsához,
Vintzellér-is ſiet nyúlni kapájához,
Arató nem ſoká, fog majd ſarlójához,
Koſzorút fog vinni, Céres' oltárához.

More-is le guggot Kovácsol ſzegeket,
A' Purdéja hánnya a' Czigány kereket,
Sárája varáſol, néz ſok tenyereket,
Bal felöl üríti, a' pénzes zsebeket.

Ok: mellyért ſzükſéges a' Fördö.

Egyedül tsak kinek vagyon nyavalyája,
Avagy tagjaiban valamely hibája,
Hogy erôt ne végyen betegſég' tsirája,
Sôt épen maradgyon, téste' minden tája.

Orvost

Orvost keres, avagy a' he-vízbe kéſzül,
Reménli, hogy így majd egéſzſzen fel-épül,
Meg-romlott testében, meleg víz új vért ſzül,
Feje ſem fog fájni, hagymáſzſza-is meg-hül.

Meg-kell, ki eztírom, nékem-is vallanom,
Hogy törödött testem, bádgyatt némelly tagom,
Vérem meg-ſürödött, ritkán-is alhatom,
Kemény strapátziák, okai mondhatom.

Mert negyven, és három eſztendők most mulnak,
Hogy záſzlója alá, az én Királyomnak
Esküdtem: azólta áldozom-is annak,
Ki Hadak' Istene, borostyános Márſnak.

Hadi Történetek.

Az én Monarchámnak, én ött háborúját
Végzettem, és bátran követtem záſzlóját,
Egybe Frantz Királynak, az ő katonáját
Próbáltam, fésültem fürtös frizúráját.

De négy háborúba Burkus előtt áltam,
Sok jó vitézivel, gyakran ſzembe ſzáltam,
Meg-vallom nem egyſzer ſzaladással váltam
Tőlök meg: kudartzot ſoha még ſem láttam.

Engemet az Isten ſzerentsével áldott,
Hartzokba tsatákba, életbe meg-tartott,
Egy Frantznak lövésse lábamon ált-hatott,
De ſoha a' Prussus nékem nem árthatott.

Sőt gyakran őrt-álló, poſztyait fel-vertem,
Sok bagázsiáját, 's lovait el-nyertem,
Czíttennek 's Vernernek kurutzát kergettem,
Kik halált viselnek, nem edgyet le-tettem.

Ezek felől mondgyák, hogy pardont nem adnak,
Kik azt tőlök kérik, életbe nem hagynak,
Soha magokat ſem hadgyák tenni rabnak,
Tartya öket világ azért fene vadnak.

Én

Én pedig mondhatom, hogy roſzſzabb kuruttzát
Fridriknek nem láttam; mint a' kukoritzát,
Úgy vágtuk azokat: ſok a' Rozenkrantzát
Mutatta, pardont kért, félté gallér rantzát.

Ostora vóltam én, a' Desertoroknak,
Kik Magyarok vóltak, 'ollyas kurutzoknak,
Örültem kardomat, vethetvén nyakoknak,
Vagy haſznát vehetvén futrás porázoknak.

Ha illyet foghattam, néki nem kedveztem,
Nyálát allyig nyelte, őtt úgy kötöztettem,
Hite' meg-ſzegését, ſzemére vetettem,
Melly ezredből ſzökött, ahoz el-küldöttem.

Sokkal-is egy fejér oſzlop ki-virágzott,
Örültem, hogy azon Hohér ollyat rázott,
A' ki nemzetünket tettével gyalázott,
Hogy Istent,'s Királyt tsal, arra nem vigyázott.

Paripám ſzürke vólt Büſzke vólt a' neve,
Kényessen járó vólt, mert vólt tüze, 's heve,
Meg-ereſztvén fékét, ollyan futást teve,
Hogy orczámra tsordúlt két ſzememnek leve.

Szép bogláros ſzerſzám tsörgött a' lovamon,
Varva vólt Királyném' neve czafrangomon,
Török kard tarsollyal függött óldalomon,
Kótsag tollam ingot, ſzéltül kalpagomon.

Sok Pomert, Prussus Fit, én rabommá tettem,
Nem edgyet közülök, ſebbe-is ejtettem,
Mint ölyv a' tsirkéket, gyakran ſzéjeſztettem,
Pour le Merit Rendet Tiſztekrül le-téptem.

Híres Fö vezér Kleist jól esmért engemet,
Néhány tsatázás köſzt, kiáltá nevemet,
Párolára menvén, meg-fogta kezemet,
Fötül talpig nézte, tsekély ſzeméllyemet.

Azomba

Azomba kéz alatt, minden kuruttzának,
Száz aranyat ígért, ki tenne rabjának,
Köſzönöm egyedűl, Isten' óltalmának,
Hogy fejemmel nem nőtt, ſzáma zsákmánnyának.

De Saxóniába, ki menvén Portára,
Oily hirtelen tsaptam egyſzer Quartéllyára,
Hogy tsak alig kapott, lovának hátára,
Equipázséja lett fáradſágom' ára.

A Háborúknak Gyümölcse.

A' Ditsőſég mellet, ſzenvedtem inſéget,
Türtem ſzomjúſágot, és ollykor éhſéget,
Tsattogó hideget, rekkent melegſéget,
Ló rázást, meg-hányást, ſok rendetlenſéget.

Fagyos

Fagyos föld' ſzínére, ha le-heveredtem,
Igmándi nyergemet, fejem alá tettem,
Köpönyegem alatt, mint nyárfa reſzkettem,
Mert havas essőtűl, jól meg-verettettem.

Mind ezek okoztak, bennem gyengeſéget,
Azért, hogy meg-nyerjem a' vólt egésſéget,
Végyen minden tagom, inam, erősſéget,
Vérem ſzokott járást, 's kivánt csendesſéget.

A' He-Viznek, és Körülötte lévő alkalmatosſágoknak le-írása.

Pösténybe förödöm, hol ſebes folyása
Van a' Vág' vizének, és benne forrása,
Fördő meleg víznek, mellynek nincsen mássa,
Bizoníttya eztet ſokak' jobbúlása.

Büdös

Büdös könek benne, vagyon kevés gözi,
Vassal bír, és azzal Mercuriust győzi,
Tám Vulcánus maga, ezen vizet főzi,
Olly forró, bé esni, ki-ki magát örzi.

Akár melly nagy légyen Vágnak áradássa,
Akkor nő, ennek-is magosra forrássa,
Ha amannak vagyon árja' le-húllássa,
Ennek-is, szint' akkor esik apadássa.

Vág' partyán deszkákbúl áll hoszszú épület,
Különös kamarák ebbe, 's jó készület,
Semmiben a' vendég itt meg nem szűkülhet,
Végezvén fördését, nyoszolyán hevülhet.

Két köz fördők vannak ez előtt munkálva,
Áll az kerületek deszkákbúl tsinálva,
Ezekbe bé-ülhet minden szegény, 's árva,
Heverhet fenekén a' fekete sárba.

Förödik itt Papſág, fördik Katonaſág,
Városok' lakosi, és ſzámos Uraſág,
Mossa rohét zsidó, ſzennyét a' czigányſág,
Förödik Tóth, Németh, és Magyar Polgárſág.

Egy hagyításnyira; van itt' Teplicz falva,
Ki tsak förödni jön, ebbe vagyon ſzálva,
Ebből mégyen ki ki, a' vízig ſétálva,
Egyedül czigányſág campíroz el-válva.

Mivel minden rendből áll ezen ſokaſág,
Történik minden nap, újjab-ujjab újſág,
A' mitt itt' ki-teſzek, mint tsupa valóſág,
De ezt ſzemmel látni, vala nagy mulatſág.

Első Történet a' Czigányokkal.

Én egy Vasárnapon érkeztem estvére,
Jó Gazdához ſzáltam falu' közepére,
Kápolna, Méſzárſzék nem vóltak meſzſzére,
Udvarán jó konyha, ſzakácsom' kedvére.

Sze-

Szeredrűl már itt vólt, egy új Magyar chórus,
Elől melly hegedűlt, vala jó Muzsikus,
Nem vétetett tőle, semmi hamis Tónus,
Tsudáltam: hogy kereszt-neve vala Ambrus.

A' mint vacsoráltam, öten meg-jelentek,
Elől szolgám által hozzám bé-üzentek,
Jöjjenek-bé, mondám: bé-jövén köszöntek,
Szóltam: jó barátim! honnan valók kentek?

Szerediek vagyunk, és förödni jöttünk,
Szólt Ambrus: Kettő van, kes vinyes közöttünk,
Nékem-is, és Ferkó-ötsémnek a' fejünk
Sédül: meleg viztűl, tám jobbúlást nyerünk.

Feleltem; engem'-is szint illyen baj gyötör,
Nincs appetitussom, ha eszem bánt csömör,
Tsak hogy nem keringek, mint keréngös ökör,
Olly nagyon fáj fejem, lábamat köszvény tör.

De most Bécsből jövök, Csáſzár' Doctorával
Szóltam bajaimról, én önnön magával,
Adott orvoſságot, esküdött ſzavával,
Semmi bajom nem leſz', élvén Curájával.

Tsak egyſzer kelletik a' porát bé venni,
Hólnap hogy ha élek, fogom eztet tenni,
De ſzükſéges erre harminczſzor fördeni,
Hólnap után el-is fogom ezt kezdeni.

De azért Barátim! hogy mi most ſzenvedünk,
Nem ſzükſég, a' mellet ſzomorúk-is legyünk,
Húzd rá magyarossan, Ambrus! igyünk 's együnk,
Hóltunk után majd meg-láttyuk, hogy mit tegyünk.

Nem-is kémélték ők, hegedűk' húrjait,
Régi Magyaroknak palotás tánczait,
Úgy meg-vonák, hogy a' halgatók lábait,
Mozdulásra hozták, köſzvényes inait.

Egy

Egy jó nagy palatzkal, bort nékik adattam,
Vacsorálván; velek magamat mulattam,
Rákóczi, Bertsényi, nótáit hallgattam,
A' Nagy Idait-is, velek el vonattam.

Laczkó fiúnak-is, el-húzák keservét,
Annyával meg-történt ſzerelmes esetét,
Pihegő hangokkal el-mondák énekét,
Az öreg Czimbalmos, húlatá itt könyvét.

A' mint el-végzettem, immár a' vacsorát,
Fel-költem: el-hagyták ők-is a' muzsikát,
Az aſztalra tettem, egy kis iskátulát,
Szóltam: im nézzétek ezen medicinát.

Csásár Doctorától, drága pénzen vettem,
Nagyon bóldog vagyok, tsak hogy meg-ejthettem,
Egy ſeres pohárba egy dózsist hintettem,
Szép tiſzta kút-vizet reája öntöttem.

Sal Anglicánum vólt: más Laxativával
Én nem ſzoktam élni, tsak ennek ſavával,
Minden más ſzer bántá gyomrom rágássával
Ez nem kínzott ſoha tulajdonſágával.

Czigányokhoz ſzóltam: így kell ennek lenni,
Reggel ezt bé-fogom, mind egy tseppig venni,
Úgy fogok azután a' fördőbe menni,
A' Doctor tanított, mint kell mindent tenni.

Barátim! Kivánok, már most jó étſzakát,
Mig itt fogok lenni, minden nap muzsikát,
Fogtok nékem tenni, mert a' Magyar nótát
Ti olly jól húzzátok, mint Ditters concertyát.

Majd fél éj vólt, hogy ők, én tőlem elmentek,
Egy csűrbe tsak közel hozzám, ſzállást kértek,
Más nap korán regvel már nálam termettek,
És mikép' nyugodtam, engemet kérdettek.

Mon-

Mondottam: Barátim! Keveset aludtam,
A' fej-ſzédűléstűl ágyamba forgottam,
Erre a' poharat, aſztalrúl fel-kaptam,
És utólsó tseppig, előttök ki-ittam.

El-kűldöttem őket, hogy ők tsak mennyenek,
A' he-vízbe, mellyben bátran förödgyenek,
Estvére minnyájan hozzám el-jöjjenek
Alkalmatlanſágot addig ne tegyenek.

Szavamat fogadták: estve nyóltz órakor
Meg-jelentek nálam, napnak le-ſzáltakor,
Ditsekedtem; hogy melly nagyon haſznált a' por;
Hogy most már jól esik, mind étel, mind a' bor.

A' Köſzvényt nem érzem, a' két lábám könnyűl,
Szemem homályt veſzti, a' fejem ſem ſzédűl,
Már forróſág ſem bánt, érzem, a' vérem hűl,
Szóval: azon portúl, minden tagom enyhűl.

Ezt halván, közülök négyen, menyre földre
Kértek: hogy tekéntsek beteges ügyökre,
Mert szörnyen szenyvednek, lábokra, 's fejekre
Ezen porral legyek én segedelmekre.

Szívessen, Barátim! feleltem; szolgálok,
Hogy Tik jobban leszték, a' mellet-is állok,
Ha el-fogy is; Bécsbe majd frisset találok,
Örültek: beszédem kedvet nemzet nálok.

Az Iskátulát itt, mingyárt elő-vettem,
Négy seres pohárba, jó négy Dózsist' tettem,
Fris Vizet reájok, mint szükség öntöttem,
Porcelán-táczákkal, azokat bé-fedtem.

Valamit mást adnék, nem vóltak kétségbe,
Az én bé-vevéssem látták, mint ment végbe,
Minden czigány vala, igen jó kedvébe,
Mert gyógyulásának juta reméltébe.

Vacso-

Vacsorálván ſzóltam: no muzsikállyatok,
Ma néhány ſzép Lengyel tánczokat vonnyatok,
Majd mingyárt néktek-is, ennetek adatok,
Kivánom azután, hogy jól nyugodgyatok.

Lengyel-tánczvonáshoz, hozzá-is fogának,
Négyet-is ők egybe, öſzve kavarának,
De nem vólt itt hijja, a' czigány czifrának,
Újjal húrokon-is, gyakran pattogának.

Egy tánczot el-vonván, meg-mondák hogy kié,
Uram! ím' ezs a' tánczs, Fiscariusunké,
Ezs a' más pediglen, mi Kaſztnar Urunké,
E' pedig a' hídnál lakó Vámosunké.

Ezek után mondám: mennyetek már enni,
Jöjjetek-el korán, orvoſság bé-venni:
Mert én a' fördöbe, jókor fogok menni,
Majd megint estvére, vígan fogunk lenni.

Regvel öt órakor, már Konyhámba áltak,
Mig Kávémat ittam, udvaron ſétáltak,
Láttam, láb-hegyen-is, ajtom előtt jártak,
Mikor ſzóllítom-bé, ők tsák arra vártak.

Kavézásom után, gyertek-bé! mondottam;
Vizeket kanállal fel-zavarítottam,
Kinek, kinek az ő dózsissát nyújtottam;
Igyátok-ki frissen! bíztatva ſzóllottam.

Egybe mingyárást-is, ők azt fel-hajtották,
De ſzemeket rútúl bé húnyoritották,
Testeket meg-rázván ſzájok' görbén vonták,
Be fojtos ital ezs, Uram! azt mondották.

Rájok rivaſzkodtam; mért hunyorganak úgy?
Felelt a' Kontrahás neve vólt Perepúlty,
Jaj Uram keseri, bides mint a' ló-húgy,
Semem zsöld karikát hány, tám jön reám ſúly.

A'

A' pora-is enyves, mert, inemhez ragadt,
Úgy tetzik, hólyagzsik nyelvem tüle, 's dagadt,
A' vér a' Lelkembe egéſzsen fel-áradt,
Még jó a' fejembe, hogy esem meg-maradt.

Hallyátok Baratim! egy ſincs jó orvoſság,
Hogy roſz, roſzſzat hajt-el, hidgyétek: valóſág,
E' roſz majd meg-gyógyit, és ér nagy boldogſág
Titeket: hogy ezt most téſzitek, bolondſág.

Mind így vólt, ſzolgámmal a' förödő házba
Sétáltam; bé mentem rendelt kamarámba:
Fel öltözvén itten förödő ruhámba,
Bé-ültem he-vízzel meg-töltött vannámba.

Bándám-is utánnam hamar el-érkezett,
Köz fördőhöz érvén, gatyára vetkezett,
Helyt nyerni ſokaſág között igyekezett,
De még-is mind a' négy közikbe férkezett.

Ennek nagyobb réſze, vala Katonaſág,
Fördött ſok Németh-is 's Tóth, Magyar Polgárſág,
Sváb, Hijentz, ſok Hanák, falusi Paraſztſág,
Leányok, Aſzſzonyok, nem kevés zsidóſág,

Itt mind a' Vannákba, a' víz ſokkal hévebb,
Mert a' földbűl fakad, azért-is melegebb,
Padokon ülnek itt, kik aláb, kik fellyeb,
Sarába bé-menvén, már ott ſokkal mélyebb.

Nem ſok idő múlva, hallottam nagy zajgást,
Üssed! udri! ság tzú! e' ſzókat 's pufogást,
Vannámba fel-áltam; lássam a' lármázást,
Láttam-is, hogy Bandám téſzen már ſzaladást.

Mivel a' he-vízbe ők nyakig be-űltek,
Ennek forrójátúl gyomrokba hevültek,
A' dózsis operált, hogy ſzint úgy zödűltek,
Izzadot homlokok, majd hogy el-nem dültek.

Hamar

Hamar a' gyomrokon a' só hatalmat vett,
Rotyogott füstösök, rút 's nagy büdösség lett,
A' víz zavarodott, sok színre lett festet,
Mellyért ki ki, ki itt fördött, nagy szitkot tett.

A' sok ütéssek közt, vízbül ki-ugrottak,
Czigány-mézgát még-is, sűrőn botsájtottak,
Akkor-is inokon folyt, mikor futottak,
Ugyan tsak a' sűrő füzesbe jutottak.

Kik velek fördöttek, vízből ki-költöztek,
Pfi! Pfi! kiáltottak, hirtelen öltöztek,
Sokan ruhájokat, csomóba kötöztek,
Dohos vólt a' Czigány-Myrha, mellyt öntösztek.

Katonaság főkép', haragra fel-indúlt,
Hogy öket meg-verik, nagyon készűlt dúlt 's fúlt,
Sok már köztök bothoz, sok pallosához nyúlt,
Láttam rosz lesz vége, parasztság-is mozdúlt,

Azért a' ruhámat ſzaporán fel-vettem,
És közikbe menni felette ſiettem,
Szerencsére még-is köztök hamar lettem,
Czigányok mért jártak így, el-beſzéllettem.

Meg-értvén a' dolgot, minnyájan nevettek,
Hogy nem bántyák öket, ígéretet tettek,
Nem vólt más beſzédgyek, a' mint ök öltöſztek,
Tsak a': hogy czigányok miként rá ſzedettek.

Szolgám ruhájokat a' füzesbe vitte,
Semmi bajok nem leſz, vélek el-hitette,
Parancsolatomat nékiek meg-tette,
Nálam vacsorájok léſzen jelentette.

Monda ſzolgám, a' mint ő reájok talált,
Még akkor-is a' ſó gyomrokba operált
Ki nyár-fa tövébe kukorodva purgált,
Ki hasát meg-fogván, görnyedezve járkált.

Még-

Még-is tsak el-jöttek estve nyólcz órakor,
Szóltak, hogy veſzsen-el a' Csáſzári Doctor,
Pokolba, és vele, azson átkozsot por,
Mert azzsal rajtok vólt azs Erdegi ostor.

Uram! a' Lelkünket, azs úgy által-járta,
Hogy Czimbalmos Bátyánk, már halálát várta,
Gyomrunkat, bilünket, rútúl fel-zsavarta,
Ködökünket-is majd hogy ki-nem csafarta.

Turgyelunkat ugyán ſoritánk bé-felé,
Nem mehetet vólna, gombos tő-is belé,
De az a' gyilkos por, tsak mind elé elé
Igyekezset, hamar gatyánkat-is tellé.

Mondottam; Barátim! nagyot vétettettek,
Hogy a' port bé-vévén, mingyárt förödtettek,
Valamint én tettem, ti úgy nem tettetek,
Azon nap, nem más nap, fördeni mentetek.

De

De semmi: mert így-is, a' por testetekből,
Minden roszt ki-űzött, 's gonoszt lelketekből,
Ki-kergette a' rút vért ti szívetekből,
Köszvényt lábotokból, homályt szemetekből.

No bizs igazs Uram! szólt a' vén Czimbalmos,
Semem mint a' gyengy-házs, már ollyan velágos,
Lábam mint nád páltsa, könyü, gégém hangos,
Most látom, a' Császár', Doctora hogy okos.

A' czigányok vóltak igen jó kedvekbe,
Mert a' Persvasio munkált a' fejekbe,
El hitték, lennének, már ök egésségbe:
Az első történet így ment itten végbe.

Második. Egy Zsidónéval.

Egy nap: fördők között fel 's alá sétáltam,
A' köz fördő előtt, kevessé meg-áltam,
Kik fördenek benne néztem, és vizsgáltam,
Több sok sétálókkal, imé! eztet láttam.

Egy

Egy Zsidó Aſzſzonynak el-ſzédűlt a' feje,
Tám víznek gőzétűl bódúlt-meg veleje,
Bé-düllöt a' vízbe; de teste' eleje
Ki-látzott Urának a' ſábes teklije.

Vaj mír! Ura aztat, gyakran ordította,
Rifke! e' vólt neve, azon ſzóllította,
Ki-emelvén vízbűl, orrát rázta 's fogta,
Fel-eſzmélvén Rifke ſzemeit nyitotta.

Azután fel-vette Rifkét a' hátára,
Mint zsúpot vetette, ött egy targonczára,
Úgy húzta, mint dögöt sírva ſzállására,
Kaczagot, ki nézet e' Tragædiára.

Targonczárúl Ura itt-is le-emelte,
Nem vélte, testébűl, ki-bújt vólna Lelke,
Fülébe ordítá nevét: Rifke! Rifke!
De meg-hólt: már bögöt, vele négy Gyermeke.

Vág'

Vág' vizének partyán sírt néki ásatott,
A' Galgóczi Rabin, itt fördöt, mulatott,
Azért-is ő mingyárt elő-hívattatott,
Vele a' zsidoſág mind ide ſzaladott.

A' Talmudbúl mörmölt, magát hajtogatta,
Többi-is hajlongot, a' Férje ſiratta,
Fekete poſztóval végre bé-takarta,
Négy zsidó a' földrűl vállára fel-kapta.

Sírjához el-érvén ſzörnyen meg-ijedtek,
Mert a' sírba döglött malaczot ők leltek,
Mellyet az ott fördő katonák vetettek,
Mig ők Ábrahámhoz háznál könyörgöttek.

De ſemmit ſem ſzóltak, hanem a' Vág' partyán,
Jó meſzſze el-mentek, egy fánál meg-álván,
Uj sírt ásatattak, itten ők ſzaporán
El-temették: ki-ki mene dolga után.

Egy

Egy Trentsén Vármegyebéli Paraſzt Legénynek Története.

Harmad nap ez után, ugyan ottfördödvén,
Trentsény Vármegyébűl, egy nagy paraſzt Legény,
Izmos, erős vállú, de rongyos vólt ſzegény,
A' Medvét bírhatná, vala ő olly kemény.

Mosta magát vízben, 's dolgát végre hajtván,
Ki akara jönni, de farát tapintván
Érzé, nincs gatyája, hamar viſzſza bukván
Igen bámúlt azon, hogy maradt illy puſztán.

Kereste ő aztat, de fel nem lelhette,
Mert a' víz már akkor fenékre űltette,
Madzag nem vólt benne, könnyen el-veſztheté,
Vízbe habuczkolván, éſzre ſem vehette.

Magát

Magát másodszor-is, körűl tapogattya,
Most-is tsak azt érzi, hogy oda a' gatya:
Mit tégyen? Ki menne, sok a' nézö lattya,
Távúl pedig tőle, felső ruházattya.

Végre e' bőlts tanács, ötlött elméjébe,
Strutz madárt követvén, e' szorúlt ügyébe,
Bé-fedte szemeit, és vala véltébe,
Hogy így majd senkinek, nem tűnik szemébe.

Bé-takarván mind a' két szemét kezével,
Ki-ugrott a' vízből meztelen testével,
Hahota nevetést indított tettével,
A' jelen lévők köszt, szemléltetésével.

Méltán is; mivel nem vólt lábra valója,
Teste' tagjainak lett ő árúlója,
E' Hornyáknak olly-is vala vak Matyója,
Ritka nap-órának van illy mutatója.

Dámák

Dámák látván eztet, nagyon ſikojtottak,
Szemekre legyezőt, ámbár borítottak,
Jól láttam alóla, még-is ſajdítottak,
Leg-aláb, egy ſzemet arra fordítottak.

Szupé felet Hornyák, nevetést okozott,
Némelly Dáma mondá, veſzſzen az átkozott,
De ſzívébe még-is nem egy foháſzkodott,
Hogy Ura nincs illy jól fel-æquipírozott.

Több beſzéd köſzt mondám: ezt Geometrának
Tegyük, mert nincs párja az ő Máſz-Stabjának,
Haſznos nyoma marad, minden Qvadrát-tyának,
Láttyuk, hogy most mérik, földgyét a' Hazának.

Midőn ezt ſzóllottam, a' ſzobába bé-jött,
De ſzűr-kankójába, ő már fel-öltözött,
Mit akar, nem tudtuk: minden meg-ütközött,
Egyſzerre nagy katzai lett vendégim között.

Mint Bálvány, meg-állott, nézte, mit nevetünk,
Gondolhatta, hogy tám el-veſzett az eſzünk,
Vagy réſzegek vagyunk, hogy illy lármát teſzünk,
Mert látta, aſztalnál, ülünk, iſzunk's eſzünk.

Itt a' Geométra! Dámákhoz ſzóllottam,
Mérni akar ám ez, azért jött; mondottam,
Szalupokon kezdi mérését hallottam,
Szavammal új katzajt köſztök indítottam.

El-únván a' nézést: Borovitsku kupte,
Így ſzóllot; én mondtam, Boriskát keres-e,
Ennek léſz ſzalopján, mérése' kezdete,
Máſokén azután, rendel végezete.

Dámák a' ſzobámbúl ſzegényt ki-kergették,
Mert a' Gavalérok vexálták, nevették,
Míg itten förödtünk mindég emlegették,
Hol a' Geométra, Dámáktúl kérdették.

Egy

Egy Prédikátorral esett Történet.

Egy Prédikátor-is, ſzent óldal tsontyával
Két hétig fördött itt, maga Zsuzsiával,
E' ſzegény Pap nem bírt, a' jobbik karjával,
Mestere réſzegen vágta kaſzájával.

Fekete pájából, vólt németh ruhája,
Oda haza maradt Egyházi Dókája,
Academicus vólt, mert vólt Parochája,
Haj kevés vólt azon, ki látzott czérnája.

Avitt kis kalapot viselt a' fejébe,
Egy vastag nád páltzát tartott bal kezébe,
Fejér csont pixisből, mellyt hordott zsebébe
Tabákot gyakran ſzít: ritkán vólt kedvébe.

Hoſzſzú vékony lábú öſztövér ember vólt,
Szájja felett állott horgas, orra mint bólt,
Nagy ſzemeket nyitot, hogy ha valamit ſzólt,
Agyag ſzínt mutatott, ollyan vólt mint fél hólt.

He-víz körül ſétált, magával beſzéllet,
Mint Gém a' tó partyán, olly lépéseket tett,
Hol Égre, hol földre, gyakran tekéngetet,
Nyelve, hol Déak ſzót, hol görögöt ejtet.

Említé nem egyſzer Theologiáját,
Nevtonnak-is az ö Philozofiáját,
Égig magaſztalta Voltér ſok munkáját,
De nyugoſztaltatta, Zsuzsi Phisikáját.

E' pediglen vala Terméſzet' ſzépſége;
Minden ſzemnek tettſzett testének épſége,
Cedrus fának nintsen ſzebb egyenesſége,
Auróra harmattya vala gyengeſége.

Nem kitsíny, nem-is nagy, vólt teste'
állása,
Hajnalt látſzot nyitni ſzája mosolygása,
Czikornyásan esett, minden mozdúlása,
Lépése apró vólt, mint Pipis' járása.

Két

Két fekete ſzeme, ha kire tekintet,
Arra égő tüzet, és ſzerelmet hintet,
Cupidó-is mingyárt ollyan ſzívnek intet,
Hogy ezen tekíntet, már ſzeretni kintet.

Történt-is: hogy ſzeme' két tüzes menyköve,
Egy hadi Tiſztet ért, ſzívét, úgy meg-löve,
Hogy ő ſzerelmének lett halálos döge,
És köldök tsömörbe ſzüntelenül nyöge.

De ezen deli Tiſzt, ki itt fördött, 's lakot,
És mint nyájas ember, velünk mulatgatot,
Cupidónak nyila, mivel belé hatot,
Mint ſzarvas Dictamust, ő-is olly ſzert kapot.

Mert egyſzer a' Fördő' partyán vestájával,
Sétálgatván a' Pap, mint maga párjával,
Mivel a' jobbik fájt, fogta bal karjával,
E' Tsuda! mutatott vízre az újjával.

Kedves Zsuzsim! úgy mond: én Helvétziába,
Majd illy vizet láttam, egy hegynek allyába,
Még sem vólt illy nagyon Igneus kúttyába,
Nem is buzgot földbűl, más víznek folytába.

Eleikbe kerűlt, lassú ballagással,
A' Tiſzt: 's ſzembe esvén, ſzép fő meghajtással,
Köſzöntötte öket 's csendes ſzó hangzással,
Kérdezé vannak ők, mi diſcurálással.

Erre pathetice, ſzólt a' Clariſſimus:
Látom Tiſzt vagy: én Pap, de Mathematicus,
Nem tudom e' víznek a' tüze hány grádus,
Sulphureusos-é? avagy Chalibeus?

A' Tiſzt, mert tanúlt vólt, ſzólla mindenekrűl,
Diſertált elötte, a' meleg vizekrűl,
Mért ezek olly forrók, ſzóllot a' tüzekrűl,
Mondvan: hogy Volfius így írna ezekrűl.

Volfiust

Volfiust nevezvén, a' Pap a' nyakára,
Rá borúlt, hogy majd nem esett az orrára,
Sokrates ez! 's mutat, nézvén zsuzsijára,
Kérte: menne velek egy kis vacsorára.

Látom Uram! tudod, hogy quid ſit natura,
Pedig eztet tudni, ſcientia dura,
Már látom, hogy vagyon benned mens matura,
Túbuson Ecclipsist látod, melly futura.

Beſzédgye leg-jobb víz, vólt Tiſztnek malmára,
Azért nem-is várt több invitálására,
Papné gyenge karját, vette jobb karjára,
Örömmel vezette lakó ſzállására.

A' vatsora felett Volfnak Phyſikáját
Hoſzta elő: Tycho' Astronómiáját,
A' Papné, a' Tiſzttel, egymásnak bokáját
Illették, 's érzették ſzerelem' fáklyáját.

Pap a' Tiſztel vetett olly nagy barátſágot,
Hogy egymás kezébűl ittak Bátyaſágot,
És annyira vitte, Tiſzt a' Rokonyſágot,
Hogy a' Papné nála, gyakran uzsonnázot.

Valamikor tetzett, ivott ennél kávét,
Bírta a' Pap, bírta ő-is a' kis Kátét,
Phillis nem ſzerette, olly ſzívessen Daphnét,
Mint ezen Mars' Fia, e' ſzentelt Vestanét.

De miként, miként nem, egyſzer meg-
ſejtette,
Hogy ezen Brúderje csókjait ejtette
Gyenge orczájára, és hogy ölelgette,
Azt-is, hogy Zsuzsija, viſzſza téríttette.

Fújt a' Pap, mint a' Borz, mérgébe
reſzketett,
De a' Parochája leg-többet ſzenyvedett,
Mert ezt vonta ráſzta, hajat róla tépett,
Már mind a' kettőre azólta leskedett.

Egy

Egy dél után mondá a' Pap: kedvem vagyon
Sétálni, mert úgy mond: a' nap nem fütt nagyon,
Ha Zsuzsinak kedve nincs, ithon maradgyon,
A' Tiſztet mulassa, máriást jádtzodgyon.

El-méne, de hamar, megint viſzſza tére,
Ajtót rájok nyitván, borzadt teste, 's vére,
Mivel őket ugyan olly jatékba ére,
Mellybűl majd ſógorſág lehe tne a' bére.

De más nap hajnalkor, Lovakat fogatott,
Minden bagázsiát kotsira rakatott,
Parochiájára Zsuzsival baktatott,
Többſzör így ne járjon, keménnyen hajtatott.

Kevés hetek múlva guta meg-ütötte,
Halál Paradicsom' Kertyébe vezette,
De Zsuzsit nem hoſzſzas öſzvegyſégbe tette,
Mivel ött tsak hamar, egy Kováts el-vette.

Több illyen dolgokat akartam fel-tenni,
Orderem jött; azért el-kelletik menni,
A' Regimentemnél ſietve kell lenni,
Vers írás' helyébe, tám kardot kell fenni.

Meg-adta a' He-víz én egésſégemet,
Sött egéſzlen meg-is tiſztítá véremet,
Meg erősítette inamat eremet,
Endimio-is hágy aludni engemet.

Azért Neptúnusnak áldozatot tettem,
A' He-víznek partyán óltárt építettem,
Mellyet virágokkal bőven meg-hintettem,
Egy néhanyſzor körös körűl teményeſztem.

A' Szeredi Banda, hogy el-fogok menni,
Meg-halván, bánatba nem tudot mit tenni,
Bizonyossá kivánt a' dologba lenni,
Futva jöve hozzám, tanuſágot venni.

Szólt

Szólt Ambrus; hát Uram! azs mit mi hallottunk,
Igazs-é? mind eten jó hogy meg nem haltunk;
Már az esünkbe-is, sint' úgy tébolygottunk
Ide, hogy meg-tudgyuk, tsak azért futottunk.

Igazs-é? hogy azs Úr a' hartsokba mégyen,
Ha ithon maradna, vólna azs nagy ségyen,
Csáfzár parancsollya, hogy azs Úr ott légyen,
Meg-kell annak lenni, azs Úr, bár mit tégyen.

Úgy vagyon: fietve útam' elő-venni
Kelletik, a' Csáfzár, mit kíván, azt tenni,
Azért fizet nékem, meg-kell annak lenni.
Hólnap korán postán el-is fogok menni.

Meg-

Meg-vallom: e' ſzómra könyveket hullattak,
Nem-is vólt roſz dolgok, míg velem mulattak,
Fejeket csóválták, kevessé halgattak,
De illy bútsúzásra végtére fakadtak.

Azs Úr Isten légyen, azs Úr' erisſége,
A' mint a' Kertvily húl, húllyon ellensige,
Ellensignek azs ő tizes dihesſége,
Ne irje; ſent Mihály ligyen ſegítſége.

Mint sövény: kerittsék azs Angyali karok,
Sent György, ſent nagy Sándor leg-fibb Archangyalok,
Azs egiſz ſent ſereg, a' menybili tagok
Minden ſenték: binak, legyenek bár vakok.

Meg köſzöntem az ő ſzép kivánásokat,
Nyujtottam kezekbe, Szuferendórokat,
De nem-is kémélték virratig húrokat,
Ők-is négy Órakor követték úttyokat.

El-mentem itt fördő Urak' ſzállására,
Vég bútsúmat vettem tőlök utóllyára,
Eztet el-végezvén fel-ültem postára,
Siettem, hogy érjek Marsnak piattzára.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRA